

להתעורר לגבי ראובן, יש מקום לברר: מנין לנו שחוששים גם לחשד קל? ואמנם, למדנו בגמרא (שבט כג.) לגבי נר חנוכה: "אמר רב הונא: חצר שיש לה שני פתחים - צריכה שתי נרות. אמר רבא: לא אמרן משתי רוחות, אבל מרוח אחת - לא צריך. מאי טעמא? אילימא משום חשדא, חשדא דמאן? אילימא חשדא דעלמא - אפילו ברוח אחת נמי ליבעי! אי חשדא דבני מתא - אפילו משתי רוחות נמי לא ליבעי! לעולם משום חשדא דבני מתא, וזימנין דמחלפי בהאי ולא חלפי בהאי, ואמרי: כי היכי דבהאי פיתחא לא אדליק, בהך פיתחא אנמי לא אדליק" (=החשש הוא מבני המקום, שאולי יעברו בדרכם רק באחד הצדדים, ויראו שלא הדליק שם, ויאמרו: כשם שבצד זה לא הדליק - גם בצד זה לא הדליק).

הרי שהגמרא חוששת גם לחשד קל, ועל פי זה יבואר המדרש להפליא: "הדודאים נתנו ריח" - זה ראובן בשעה שהציל את יוסף, באותה שעה שבה אמר לאחיו להשליך את יוסף לבור, העידה רוח הקודש היתה כוונתו לטובה, כדי שלא יתעורר חשד לגבי כוונותיו. ואם תאמר: למה לנו עדות זו, והרי בהמשך הפסוק מספר שבא להציל את אחיו? אשיב לך: כדי למנוע את החשד באותה שעה. ואם תשאל: מנין שחוששים לחשד ופועלים להפריכו? "על פתחינו כל מגדים" - זה נר חנוכה, והריבוי בלשון "פתחינו" מלמדנו שחייבו להניח בשני פתחים, כדי למנוע חשד, ומעתה מובן מדוע באה רוח הקודש כדי למנוע חשד ולגלות שמתחילה היתה כוונתו להציל את אחיו! (ושלל לא יחסר)

"חטאו משיקה מלך מצרים והאפה לאדניהם למלך מצרים" (מ, א).
מדוע כאשר הזכר שר המשקים נאמר: "משקה מלך מצרים", ואילו לגבי שר האופים לא הזכר שהיה 'אופה מלך מצרים'?

מבאר המלבי"ם: חז"ל אמרו כי חטאו של שר המשקים היה שנמצא זבוב במשקה שהגיש לפרעה, ואילו חטאו של שר האופים היה שנמצא צרור בלחם. אם נתבונן בחטאם נראה כי חטאו של האופה הוא פשיעה גדולה, ואפילו אם היה מגיש זאת לפני שר קטן, גם אז היה נחשב הדבר לפשע אם נמצא בלחם עפר וצרורות. לעומת זאת, חטאו של שר המשקים הוא בגדר 'אונס' שהרי נפילת זבוב למשקה היא דבר שכמעט אי אפשר למונעו. אלא שכל חומרת חטאו היתה מחמת שהוא 'משקה מלך מצרים', בעוד שאם היה משקה אצל אחר לא היה נחשב לחטא כלל. לכן הדגישה התורה: "חטאו משקה מלך מצרים" - שכל חטאו היה רק בהיותו אצל מלך מצרים. לעומת זאת, "והאופה" חטאו היה פשיעה ממש, אפילו אם לא היה אופה אצל מלך מצרים.

"אני מדליק שש חנוכיות"

הבחור - תלמיד באחת הישיבות שנוסדו בידי מרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל [השבוע ביום חמישי יחול יום פטירתו, זיע"א], עמד ברטט אל מול רבו ראש הישיבה, סמוך ונראה לחג החנוכה לפני מס' שנים, ולא ידע את נפשו. מכל העולם כולו, הוא זה שהצליח להביא את ראש הישיבה לפגוע בו עמוקות כל כך... הוא בסך-הכל ביקש לשאול שאלה "פשוטה": "אני מדליק שש חנוכיות", סיפר, ועיניו של הגרא"ל שטינמן נפתחו בתדהמה. "שש?!" - "כן, אחת בכניסה לחדר האוכל, אחת בכניסה לפנימיה, אחת בכניסה לקומה", וכן על זה הדרך.

"ומה אתה רוצה?" שאל ראש הישיבה והזעזוע ניכר על פניו.
"הברכה", אמר הבחור, "הברכה, היכן צריך לברך?"
"אה, אתה לא צריך לברך בכלל..."
"למה? מה זאת אומרת, לא לברך?"
"אתה שוטה, ושוטה... פטור!"

הוא ראה את הכאב על פניו של ראש הישיבה, ופנה משם שבור ומושפל. שב לישיבה, חש כמי שחטף סטירה מצלצלת. הוא ניגש למשגיח ושייתף אותו במה שהתרחש, כשברור לו שהשנה הוא מדליק חנוכיה אחת בלבד. המשגיח הביט בו בחוסר אמון ובהתרגשות רבה.

"כבר כמעט שנה שאנחנו מתמודדים עם מתקפת 'נערוויך' (=עצבים וחרדות ברוחניות) מצד הבחור הזה", סיפר אחר-כך למרן ראש הישיבה זצ"ל. "מה לא עשינו? שיחות, דיבורים קשים ואפילו עזרה מקצועית לנפשו. כלום לא עזר. מבחינתנו, אנחנו הרשעים נטולי הרגש למצוות... ואילו בפעם אחת, שראש הישיבה שכולו זהירות לא לפגוע באיש, הבין ברגע את העומד לפניו, והחליט לטלטל אותו ולהעמידו במקומו. במילה אחת פתר את כל מה שבעמל רב לא הצלחנו".
מילה אחת, ששינתה הכל. כי צריך לדעת גם לפגוע. במטרה. (משנתה של תורה)

"וישמע ראובן ויצילו מידם" (לז, כא).

במדרש מובא (ויקרא רבה לד, ח): "אילו היה ראובן יודע שעתידה התורה לכתוב עליו 'ויצילו מידם', היה נושאו על כתפו לאביו". **וצריך ביאור!**

והנה, הקשו המפרשים: איזה הצלה היתה בדברי ראובן "השליכה אל הבור הזה", הלא הבור היה מלא נחשים ועקרבים? ותיצו: כיון שאין הנחש ממיית אלא החטא ממיית (ברכות לג.), רצה ראובן לראות האם יוסף חטא בכך שמרד במלכות במה שאמר "ותשתחווני לאלומתי" (שהרי גם יהודה - שבט המלוכה - אמר כן, וכן לאביו), ואמרו לו "המלך תמלוך עלינו"? ולכן אם יוסף היה נהרג בבור - אין זה אשמת ראובן אלא חטאו של יוסף גרם. ואם הוא לא חטא - ממילא לא ימות.

אך יש להקשות: הרי יוסף לא מרד במלכות בפועל, אלא רק חלם על כך, ומה עבירה יש בכך?

אלא - ביאר רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל: מובא בגמרא בברכות (דף נה): שאין מראין לו לאדם חלום אלא מדבר שהרהר בו ביום. משום כך, יוסף שחלם על כך - ודאי שהרהר על כך ביום, וזה היה עונו.

אולם מובא בגמרא בברכות (דף סב): "כל הצנוע בבית הכסא ניצול משלושה דברים, מן הנחשים ומן העקרבים ומן המזיקין. ויש אומרים, אף חלומותיו מיושבים עליו", פירוש: שאינו חולם על מה שהרהר ביום (ואפי' הרהר בדברים מזוהים, חלומותיו יהיו מיושבים). ולפי"ז יש לפרש שכך אמר ראובן: אה ישלטו ביוסף הנחשים והעקרבים - סימן הוא שאינו צנוע בבית הכסא (שזה חטא, כמבואר בשו"ע או"ח סי' ג), ולפיכך חלומותיו אינם מיושבים עליו והוא חולם על מה שהרהר ביום, ולפיכך הוא חשב למרוד במלכות ומגיע לו על כך מיתה, ואם לא ישלטו בו - סימן שהוא צנוע וממילא חלומותיו אינם כפי מה שהרהר, ובאמת אין רצונו למרוד במלכות. **וכך הוא ביאור המדרש:** "אילו היה יודע ראובן שהתורה עתידה לכתוב עליו 'ויצילו מידם'", אזי מוכח שהיה בדברי ראובן הצלה ויוסף לא ינהג בבור אע"פ שהיו בו נחשים ועקרבים, וממילא מוכרח שהוא צנוע בבית הכסא, ואם כך חלומותיו מיושבים עליו ואינו חולם על מה שהרהר ביום, ולכן - "היה נושאו על כתיפו לאביו" משום שהדבר ברור שיוסף אינו מורד במלכות...

בעניין זה ראוי לשים לב לדבר נפלא, שהביא בספר 'מאורות נתן': מקור הדרשה "מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו" הוא ממשכת שבת (כב), והגמ' מביאה דרשה זו בשם רבי תנחום - "אמר רב כהנא, דרש רבי נתן בר מניומי משמיה דרב תנחום".

ונראה שלא לחינם דוקא רב תנחום דרש כן, שכן במסכת סנהדרין (לט.) מסופר שהקיסר התווכח עם רב תנחום בעניין מסוים ורב תנחום ניצחו, וכיון שחוקי המדינה היו שהמוצא את הקיסר נשלח ל'ביבר' [מקום חיות רעות של מלכות, רש"י], השליכו את רב תנחום לביבר, אך החיות לא אכלוהו [וכשטען לו אפיקורוס אחד שהחיות לא אכלוהו משום שהחיות לא היו רעבות, זרקו את האפיקורוס לביבר והחיות התענגו על בשרו]...

וכיון שרב תנחום חזה על בשרו שהחיות אינן מזיקות לאדם צדיק, לכן דרש שהיו בבור נחשים ועקרבים ואעפ"כ יוסף לא הוזק משום שהיה צדיק.

(מתוקים מדבש)

"למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו" (לז, כב).

מפרש רש"י: "רוח הקודש מעידה על ראובן, שלא אמר זאת אלא להציל אותו, שיבוא הוא ויעלהו משם".

מדוע היה צורך ברוח הקודש שתעיד על ראובן שכוונתו לשם שמים, והלא סופו הוכיח על תחילתו שלטובה התכוון, כמו שמעיד הפסוק (שם, ט): "וישב ראובן אל הבור, והנה אין יוסף בבור, ויקרע את בגדיו"?

אלא - **"ישב הגאון רבי אליהו שמאע, ראב"ד ארם צובא ובעל "קרבן אשה" - רוח הקודש נדרשה כדי להציל מן החשד הקל שיכול היה להתעורר בתחילה, כאשר אמר "אל תשפכו דם, השליכו אותו אל הבור הזה", בזמן ההוא, בטרם סיפרה התורה על שוב הבור להציל את יוסף, אולי היינו טועים לחשוב שראובן התכוון לרעה, ועל כן מיד העידה רוח הקודש שכוונתו היתה: "למען הציל אותו מידם".**

לפי זה, הוסיף ראב"ד ארם צובא, יתבאר להפליא דברי המדרש הנודעים: "הדודאים נתנו ריח" (שיר השירים ז, יד) - זה ראובן בשעה שהציל את יוסף, "ועל פתחינו כל מגדים" - זה נר חנוכה, עד כאן לשון המדרש שלא בכדי הוגדר כ'מדרש פליאה': איזה קשר יש, לכאורה, בין הצלת יוסף על ידי ראובן - להדלקת נר חנוכה? אך לאחר שראינו, כאמור, שנדרשה רוח הקודש כדי להפריך חשד קל שעלול היה

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

למשפחה חשובה בירושלים היו שבעה בנים מוצלחים ומוכשרים. ששה מתוכם למדו בישיבה חשובה מסוימת, הם התקבלו בקלות והצליחו מאוד, ובהמשך גם נישאו למשפחות חשובות. הקטן, שהיה מוצלח ומוכשר לא פחות מאחיו הגדולים, היה מעט יותר עדין. במבחן הקבלה הוא התרגש והתקשה להתבטא בבהירות, ולמורה צערו קיבל תשובה שלילית. ההורים הפעילו את כל הקשרים, מדובר בבחור מצוין מישיבה מצטיינת, עם ותק של ששה אחים גדולים מצטיינים. מה רבה היתה התדהמה כשלמרות כל זאת סירבה הנהלת הישיבה לשנות את החלטתה הקודמת. ככל שניסו לדחוף, התברר להם כי מדובר בקירות יצוקים מבטון. תשובת הישיבה היתה חד משמעית- אין לדיין אלא מה שענינו רואות, והם מסרבים לקבל את הבחור.

בלית ברירה פנו ההורים לאפיקים נוספים, ועד מהרה סודר הבחור בישיבה אחרת. הפתרון היה מצוין, שמה של הישיבה הולך לפניו, ופירותיה משובחים. אך הבחור מאוד נשבר מן העניין. הסירוב, והעובדה שבמקום ללמוד עם אלף בחורים הוא יאלץ להסתפק בישיבה קטנה של מאה וחמישים עד מאתיים בני עליה, דכדכה אותו ביותר.

הוא הלך ברחוב שבור, מרגיש את עצמו שונה מכל אחיו, ותוהה מה יהיה איתו. תוך כדי הליכה ניגשה אליו אישה חרדית מבוגרת ושאלה: "אתה בחור ישיבה?" כשהשיב בחיוב המשיכה: "אני רוצה לפתוח שיעור בשו"ת בפרקי אבות בבית שלי, האם תסכים למסור לנו שיעור מידי שבוע?" הוא הרבה מעט, ואחר כך החליט: "למה לא? בין כה וכה אני לא אצא כמו אחיי הגדולים. לפחות אעשה משהו אחר שהם לא עשו..." וכך קם שיעור שבועי בפרקי אבות.

האישה הצליחה לאסוף קבוצה של כמה זקנים, ובשבת אחר הצהריים כשכל חבריו הלכו לנח, הוא היה מוסר בקביעות שיעור קצר. הזקנים נהנו

מאוד מן השיעור, וכשסיימו פרקי אבות ביקשו ממנו להמשיך לנושאים נוספים. כך החל למסור להם שיעור בפרשת השבוע ובנביאים, ולפני המועדים הכין רעיונות מיוחדים. לשיעור התקיים במשך שש שנים, כל זמן לימודיו בישיבה.

והנה הגיע מיועדו לגיל שידוכים. אחיו הגדולים קיבלו סכומים יפים, כיהא לבחורים מהישיבה החשובה בה למדו. הסכומים הללו אפשרו להם לרכוש דירות בירושלים בעזרת משכנתא שלקחו על עצמם. אלא שאצלו התנהל הכל אחרת. הוצעה לו הצעה מצוינת של בחורה כלילת המעלות ממשפחה מיוחדת, דא עקא שכסף נעדר מן התפריט. הם התארכו למזל טוב, אך למרות השמחה הגדולה העיק על ליבו העניין. הוא ידע שדירה בירושלים לא תהיה לו, והלוואי שתהיה לו דירה במקום אחר.

ריבוננו של עולם, למה? שאל בכאב, למה אתה מוביל אותי במסלול פחות מוצלח? לישיבה שרציתי לא התקבלתי, ובשונה מכולם לא אקבל דירה, למה? האם אני פחות טוב מכולם? הוא הבין כי עליו להתחזק באמונה ולעבוד על עצמו, אך למרות זאת עדיין היה בו מרמור ותחושה שהוא פחות שווה.

והנה מתקשרת אליו אותה אישה, שבביתה נערכים השיעורים בשבת, ומבקשת ממנו לספר לו דבר מה. כשהגיע לביתה סיפרה סיפור מדהים: היא ביתו של מפקד נאצי, שהרג יהודים רבים בשואה. כשעמדה על דעתה והבינה מה עשה אבא שלה, היא כל כך התביישה באכזריותו וברשעותו, עד שהחליטה להצטרף לאותו עם נרדף, ולהתגייר.

משפחתה היתה עשירה מאוד (אולי בשל הכספים היהודיים שהביא ששלשל אביה לכיסו הפרטי), והיו לה די אמצעים לבוא ארצה, ולרכוש לעצמה דירת יוקרה בת ארבעה חדרים ברחביה. במהלך השנים, סיפרה האישה, החלטתי כי עלי

לכפר במעט על מה שעשה אבא שלי. החלטתי שאת הדירה היפה שקניתי אני מייעדת למסירה לבן תורה אמיתי.

במשך שש שנים מסרת בביתי ללא תמורה שיעורי תורה, ולכן החלטתי שאתה תהיה אותו בן תורה שיקבל את הדירה.

באותו מעמד היא חתמה לפני עורך דין, ואותו בחור ישיבה קיבל דירה יוקרתית ששווה הון עתק.

כשיצא משם, מבולבל ומתקשה להאמין, הוא נסע ישירות לכותל, ואמר: ריבוננו של עולם, אני מבקש שליחה. סלח לי! שש שנים אני שואל אותך, למה עשית לי את זה? למה רק אותי שלחת לרחביה ולא את האחים שלי? ופתאום אני מבין שרצית ליזכות אותי במסירת שיעורי תורה ובחזוק אנשים, ועל ידי כך אקבל ביטחון בדיבור לפני ציבור. ויתרה מזאת, ידעת שהשידוך שלי יהיה בלי כסף, ולכן דאגת מראש לארגן לי על ידי כך דירה ברחביה בלי שום משכנתא כאחיי הגדולים. הראית לי שאתה יכול לסדר את העניינים הכי טוב. גם לתת לי אישה טובה, וגם לתת לי כסף לא דרכה. היא התפללה היטב וזכתה בבן תורה ללא כסף, ואני קיבלתי הכל מן המוכן. סלח לי על שהקשיתי על הקלות שלך, שהתבררו עבורי בכרכות גדולות.

אותו בחור משמש כיום כרב שכונה מצליח, ותולה חלקים גדולים מכושר הדיבור שלו באותו שיעור שבועי, שהכין אותו לחיים.

את הסיפור ראינו בגיליון לבית התורני.

סיפור זה הינו הצצה קטנה לברכה שאולי היתה נדמית בתחילת הדרך כקללה, והוא מחזק בנו את ההבנה שכל מעשי ה' נועדו לטובתנו, בין אם נראה זאת בעולם הזה ובין אם לאו. בכל מקרה, עלינו לכופף את ראשנו ולקבלם באהבה, ומי שעושה זאת זוכה בישיעה וברכה שאין כדוגמתה.

(מאה ושניים סיפורים - ח"ג, מאת הרב צבי נקר)

פינה לחן בעיני הלכה ואנדה

חנוכיה מכסף או מזהב - מה עדיף?

מנהג ישראל להדר במנורת כסף, לצאת בה ידי חובת הדלקת נר חנוכה. וכתב רבי שלמה גנצפריד זצ"ל ב'קיצור שולחן ערוך' (קלט, ה), שלכתחילה יהיה לו מנורה יפה של מיני מתכות (-כוונתו לאפוקי כלי חרס), ומי שידו משגת יקנה מנורה של כסף, להידור מצוה. וקדמו כבר החיד"א (תרעג, ז) שהביא כן בשם האחרונים.

ויש לדון, באיזו חנוכיה עדיף להדליק: משל כסף, או משל זהב? ובכלל, מה היה המנהג במאות שנים האחרונות?

בספר 'מטה משה' (סיי תקפט) לרבי משה מת מפרעמסלא, תלמיד מובהק למהרש"ל, העיד על רבו שהשתדל לקנות נר של כסף.

וזה לשון המטה משה: 'כשהייתי שואב מים ממעיני הישועה... מורי הגאון ז"ל, ראיתי שקנה לו שרגות (ביציקים) קטנים של כסף...!'

ולכאורה, אין ראיה מהנהגת המהרש"ל שעדיף כסף משל זהב, כי אולי כך היה המעשה (ויתכן עוד, שלא קנה ביציקים משל זהב מחוסר אמצעים וכד', כדלקמן).

והנה, הראשון שהגדיר סדר עדיפות לטיב המנורה, הוא המקובל רבי אברהם אזולאי זצ"ל מחברון (סבו של החיד"א, חי לפני כ-300 שנה) בספרו הקדוש 'חסד לאברהם' (מעין שני, נהר נח), שהביא מתוך כתב-יד אלמוני, כדלהלן: 'דע, כי בנרות חנוכה יש תנאים: האחד - באיזה כלי ראוי לנר חנוכה. דע, ש-ט"ו מיני כלים ראויים לנר חנוכה להדלקה, וכל הקודם קודם מהם - משובח משום זה א-לי ואנוהו'. א. כלי זהב. ב. כלי כסף. ג. נחושת קלל דומה לזהב. ד. נחושת אדום. ה. של ברזל. ו. של בדיל. ז. עופרת. ח. כלי זכוכית. ט. כלי אבנים. י. כלי עצם. יא. כלי חרס מצופה אבר. יב. כלי חרס בלתי מצופה וצריך שיהיה חדש. יג. קליפות רימון. יד. קליפות אגוז הינדי. טו. קליפות האלון... אבל קליפת ביצים וכיוצא אינם ראויים להדלקה' [ע"ש שביאר כיצד בדיוק ניתן להשתמש בקליפות אלו לנר, ובמה שחידש לענין שיעור השמן שהיה במנורת ביהמ"ק]. ומסיים, 'מסכ"י ומש"ל', היינו, 'מספר כתב-יד, וזה מה שמצאתי להעתיק'. וכוונתו, שהכתב-יד מכיל עוד הלכות, והוא מצא לנכון להעתיק את הנזכר ותו-לא. סתם ולא פירש לאיזה כתב-יד הוא מתכוין [והכוונה ככל הנראה לקונטרס מתורתו של רבי יצחק סגי-נהור (בנו של הראב"ד), שקיבל מפי אליהו הנביא, ולאחרונה יצא קונטרס זה כספר בפנ"ע]. והובאו דבריו בכף החיים (סופר, תרעג, ס) ועוד.

משולחנו של העורך

מעניין לציין, שנכדו הגדול המאסף לכל המחנות, גאון עוזינו החיד"א, לא הביא בשום מקום את דברי סבו בענין סדרי העדיפויות, הגם שבברכי-יוסף (שם, ו) הביא את סוף דבריו הנ"ל לענין קליפי ביצים, ובריש סימן תר"ע הביא את דבריו לענין כמות השמן בביהמ"ק (וציין שדבריו הם 'מספר קדמון כתב-יד') - מסדר העדיפויות התעלם לחלוטין. וטעון הבנה.

לעומת החסד לאברהם שפירט רשימה של מיני מתכות, קדם לפניו רבי משה בן מכיר (מחכמי צפת בתקופתו של הרמ"ק), בספרו המפורסם 'סדר היום' (בפרק 'סדר חנוכה, ד"ה ובענין), שכתב שראוי להשתדל לרכוש נר של כסף, וזה לשונו: 'ובענין הנרות, כל אחד יעשה אותם כפי כוחו, וכל המהדר אותם ביותר הרי זה משובח. ומי שידו משגת לעשות אותם מכסף יעשה אותם, כי אין ההוצאה בהם כל כך (-אולי כוונתו לאפוקי זהב, שהוצאתו מרובה), וה' יודע כמה דאגתי על ענין זה ולא עלה בידי לקוצר ההשגה, אבל בטחתי בחסד אלוקים שיגמור בעדי לעשות כוונתי, ולפחות מי שאין בידו לעשות כל השמונה נרות כסף, יעשה (לפחות) אחד מהם כסף, ויהיה אותה שמחדש בכל לילה זכר לנס. וכל זה אם אינו מעכב, מראה בה חביבות המצוה וחפצו והשמחה שיש לו בה שהוא עיקר העבודה'. דבריו הובאו במקור חיים (שם, קיצור הלכות, ב), אליה רבה (שם), באר היטב ועוד.

הרבה גופי תורה אפשר להפיק מלשונו הקדושה. לענייננו, לגבי טיב המתכות, הרי הוא התחנן כלפי ריבון העולמים שיזכהו כדי לממן מנורת-כסף, ולצערו, עדיין לא עלתה בידו.

גם מדבריו ששמע, שהוא התכוון בדוחק לקנות מנורה של כסף, מכיין שמצבו הכלכלי לא היה בכי-טוב. אולם לאלה שמפזרים לביתם כסף וזהב, אין ספק שלכתחילה יש להדר במנורת זהב. בפרט שכיום הרבה מתכשיטי הבית הם יקרים יותר משל כסף.

צא ולמד, מדבריו של הגר"ח פלאגי זצ"ל, בספרו 'מועד לכל חי' (כז, טו), ואלו דבריו: 'אשרי מי שזוכה לעשות נרות חנוכה מכסף, ומה גם אם נושא בחיקו תיבה של כסף לאבק אשר ישאף (=טבק), ולכלי מתיקה וקפה וכיוצא, שכל שכן שלדבר מצוה צריך שישתדל לעשות הנרות חנוכה מכסף'.

לאור כל האמור, הנכון ביותר להשתמש במנורה של זהב, כדברי ה'חסד לאברהם', ואם אין ביכולתו, יקנה משל כסף, אלא שלא כל-כך נהנו כן, בעקבות יוקרם.